

Nowa specjalizacja: psychoterapia uzależnień - uwagi PNRL do projektu rozp. MZ

4 lutego 2022 r. Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej podjęło:

STANOWISKO Nr 11/22/P-VIII
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 4 lutego 2022 r.
w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej po zapoznaniu się z projektem rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającym rozporządzenie w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, o którym powiadomił Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia Piotr Bromber, pismem z dnia 27 stycznia 2022 r., znak RKM.0210.14.2021, zgłasza następujące uwagi do przedłożonego projektu.

Na wstępie wskazać należy, że Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej pozytywnie ocenia wprowadzenie nowej specjalizacji – psychoterapia uzależnień. Za zasadną uznać należy możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez osoby udzielające świadczeń medycznych. Przy czym, w ocenie Prezydium, odbycie specjalizacji w tym zakresie powinno dotyczyć osób, które posiadają tytuł zawodowy związany z wykonywaniem zawodu medycznego lub pokrewnego. W związku z powyższym poważne wątpliwości Prezydium NRL budzi możliwość odbywania tej specjalizacji przez osoby posiadające tyłu zawodowy: teologa i filozofa, podczas, gdy w projekcie rozporządzenia zabrakło lekarza dentysty. Nieujęcie zawodu lekarza dentysty w katalogu zawodów, po ukończeniu których można przystąpić do szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychoterapii uzależnień, jest nieuzasadnione i wskazuje na nierówne traktowanie lekarzy i lekarzy dentystów.

Prezydium NRL wnosi zatem o zamianę załącznika nr 2 pt. *Kierunki studiów, po których ukończeniu można przystąpić do szkolenia specjalizacyjnego w poszczególnych dziedzinach ochrony zdrowia,* w taki sposób aby w dodawanej lp. 18 do ww. załącznika ujęte zostało również ukończenie studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym.

Odnosząc się do kwestii umożliwienia wykonywania specjalizacji z zakresu psychoterapii uzależnień przez teologa i filozofa wskazać należy, że są to zawody, w żadnej mierze nie powiązane z ochroną zdrowia. Natomiast udzielanie świadczenia w rodzaju psychoterapia uzależnień jest, w ocenie Prezydium NRL, oddziaływaniem ściśle medycznym (leczniczym) i powinno być zastrzeżone jedynie dla tych podmiotów, które dają gwarancję zachowania tajemnicy zawodowej oraz odpowiedniego poziomu wiedzy dotyczącej aspektów leczniczych w prowadzeniu danej terapii. Ponadto terapia uzależnień, jako proces leczniczy, powinna być wolna od kwestii ideologicznych. Należy także wskazać, że psychoterapia uzależnień może dotyczyć również uzależnień behawioralnych, a nie tylko uzależnień od szkodliwych substancji. Zatem gwarancja zachowania tajemnicy zawodowej (do której zobowiązani są przedstawiciele zawodów medycznych), jest w tym aspekcie szczególnie istotna.

Jednocześnie Prezydium NRL nie neguje przydatności, w szeroko rozumianym procesie oddziaływań terapeutycznych, przedstawicieli różnych zawodów w tym również teologów i filozofów. Jednakże ze względu na medyczne aspekty związane z procesem leczenia uzależnień, osoby wykonujące powyższe zawody nie powinny być uprawione do samodzielnego prowadzenia

terapii uzależnień, jako specjaliści.

Ponadto jak wynika z uzasadnienia do projektu rozporządzenia, projektodawca chce ujednolicić ścieżkę kształcenia dla specjalistów psychoterapii uzależnień, wskazując, że do końca grudnia 2021 r. funkcjonowały dwa podmioty w ramach których odbywało się szkolenie w dziedzinie uzależnienia (Państwa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii). Tworząc jednolitą ścieżkę kształcenia projektodawca pomija osoby, które uzyskały certyfikat psychoterapii uzależnień przed 4 latami (zob. Ocena skutków regulacji, cz. 4.: *Podmioty, na które oddziałuje projekt*). Powyższe, w ocenie Prezydium, oznacza, że osoby tworzące od kilkudziesięciu lat system leczenia uzależnień stracą na tym, ponieważ oczekuje się od nich podejścia do egzaminu, który już zdawały i przejścia procesu certyfikacji (szkoła, superwizja, staż), który również mają już za sobą. Nadmieniamy, że ww. proces zakończył się egzaminem państwowym i został sfinansowany (zazwyczaj) ze środków własnych.

Jak wynika z uzasadnienia do projektu rozporządzenia specjalista psychoterapii uzależnień będzie musiał „złożyć wniosek o uznanie dorobku za równoważny ze zrealizowaniem programu szkolenia specjalizacyjnego”. Na mocy pozytywnie rozpatrzonego wniosku (po zweryfikowaniu „dorobku zawodowego”) specjalista psychoterapii uzależnień będzie mógł przystąpić do egzaminu, jednak nie dotyczy to, jak wynika to z OSR, specjalistów psychoterapii uzależnień, którzy obronili swój tytuł wcześniej niż przed 4 laty (czyli ok. 4000 osób w Polsce, zgodnie z informacją zawartą w tabelach w cz. 4 OSR).